Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY · УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 180 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 20, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 20-го ВЕРЕСНЯ 1997 р. Ч. 180 РІК CIV.

Чорноморському пароплавству загрожує катастрофа

Київ(Р. Р.). — В суботу, 13-го вересня, газета „День" повідомила, що в чужих портах повним ходом продаються теплоходи української компанії „Чорноморське пароплавство".

За рішенням судів у різних країнах за несплату боргів уже продано близько 10 кораблів. На черзі — ще 24. Серед них і флагман пасажирської фльоти України, п'ятипалубний круїзний лайнер „Одеса", якого оцінюють у 15 млн. дол., і який перебуває під арештом у Неаполі два з половиною роки. Таким чином „Чорноморське пароплавство" втратить майже третину своєї фльоти.

Фінансову бльокаду і конфіскату кораблів „Чорноморського пароплавства" кредитори розпочали понад два роки тому, заарештувавши 14 кораблів у портах різних країн. В результаті пароплавство втратило 20 млн. дол.

У серпні цього року відбулася чергова зміна керівництва Чорноморського пароплавства. Перевірка виявила, що колишній керівник Олександер Стогнієнко не лише не боровся з занепадом фльоти, але й сприяв цьому, пише автор статті Михайло Аксанюк. Наприклад, підприємство борги намагалося сплачувати не за рахунок поліпшення менаджменту, а за рахунок продажу діючих кораблів. Хоча після їх продажу валюта на рахунок компанії не надходила. Наприклад, фірма „Вісмо шиппінг", співвласником якої є колишній керівник „Чорноморського пароплавства" Станіслав Лук'янченко, котрий тепер мешкає в Кипрі, купила теплохід „Віссаріон Бєлінський", а гроші за нього на рахунок пароплавства так ніколи і не надійшли. О. Стогнієнко, замість вимагати борг за теплохід, „продавав" фірмі „Вісмо шиппінг" інші кораблі й довів її борг „Чорноморському пароплавству" до мільйона долярів. Пароплавство опинилося на межі банкрутства.

Новий керівник „Чорноморського пароплавства" Олександер Діордієв почав перераховувати борги закордонним партнерам, але фірма „Сілвер лайн", яка згідно з контрактом, підписаним Стогнієнком, мала здійснювати керівництво найрентабільнішими кораблями і юридично захищати інтереси пароплавства, перехопила переведені з Одеси для італійського порту Тріест 80,000 дол.

Власники „Сілвер лайн" водночас намагалися захопити закордонний рахунок „Чорноморського пароплавства", та цього разу Діордієв проявив обережність і, погодивши питання з НБУ, перевів гроші на резервовий закордонний рахунок пароплавства.

Перевірка тільки розпочалася, отже фахівцям доведеться ще вивчити фінансово-економічну ситуацію в „Чорноморському пароплавстві". Та новопризначений заступник міністра морського транспорту Володимир Севрюков сказав, що враження від перших перевірок гнітюче: „Я пересвідчився, що колишні керівники зробили все, щоб 'Чорноморське пароплавство' стало банкрутом. Однак, серйозність становища полягає ще й у тому, що ті самі люди не втрачають надії довести свою справу до кінця". Працівникам паро-

(Закінчення на стор. 3)

С. Головатий кандидуватиме на президента

Київ (УНІАР). — Колишній міністер юстиції України Сергій Головатий на першій після його резиґнації пресовій конференції звинуватив нинішню владу в масовій корупції і повідомив про свій намір кандидувати на пост Президента в наступних виборах.

С. Головатий заявив про свій намір створити організацію "Чисті руки", яка збиратиме і оприлюднюватиме списки фірм, які є контрольовані представниками влади або членами їх родин. С. Головатий також підкреслив, що президентські та урядові структури створюють умови для розквіту в Україні корупції, встановлюючи обтяжливі податки, не виплачуючи заробітну платню, і тому, за його переконанням, "такі люди не можуть бути у керівництві".

С.Головатий поскаржився, що під час його перебування на пості міністра юстиції він три місяці був позбавлений можливости спілкуватися з пресою і не міг зустрітися з Президентом України. Пояснюючи своє бажання кандидувати на пост Президента, колишній міністер назвав дві причини: першою причиною він назвав те, що під час передвиборчої кампанії він не матиме перепон для виступу перед масами, й іншою причиною назвав те, що до влади мають прийти молоді, енергійні люди.

Він, між іншим, сказав: "Можливо, я не переконаю все суспільство вибрати саме мене Президентом, але я переконаю їх, за кого треба голосувати".

В Єгипті знову атакують туристів

Каїр, Єгипет. — Тут у четвер, 18-го вересня, на площі Тагрір поблизу Єгипетського музею два невідомі чоловіки обстріляли та нафтовими бомбами підпалили туристичний автобус, вбиваючи 10 осіб. Серед загиблих є дев'ять німецьких туристів.

Такий напад у центрі столиці Єгипту саме тепер, як після кількарічної перерви через терористичні напади закордонні туристи знову почали відвідувати Єгипет, вказує, що державне правління країни досі не може припинити жорстокої боротьби войовничих ісламських фанатиків. Метою боротьби ісламських фанатиків проти світського уряду Єгипту, котру вони розпочали ще в 1992 році, є повалити існуючий уряд і встановити ісламське релігійне державне правління. Для цього вони обрали засоби терористичної боротьби, зокрема проти туристичної індустрії країни, котра є найбільш прибутковою для держави.

Негайно після вчиненого нападу, єгипетський міністер туризму Мамдо ель-Бельтагі заявив, що „це не був терористичний акт, а вчинок ментально незбалянсованої людини та його брата". Місцева влада також зазначила, що в цьому нападі не бачить жодного сполучення з терористичними актами ісламських фанатиків, бо ув'язнено та звинувачено у цьому злочині двох братів Сабір Абу аль-Ілю та його брата Махмуда Абу аль-Ілю, з яких перший виявився втікачем з ментального закладу, де перебував від жовтня 1993 року за вбивство двох американських і одного французького підприємців.

А. Лебедь вважає Курільські острови японськими

Токіо. — Колишній секретар Ради безпеки Російської Федерації, а тепер лідер опозиційної Народно-республіканської партії Алєксандр Лебедь, виступаючи з лекцією в токійському Інституті загального миру, сказав, що не знаходить жодних підстав вважати південно-курільські острови „ісконно російськими територіями", як це стверджує офіційна Москва.

А. Лебедь закликав створити спеціяльну російсько-японську ініціятивну групу, яка протягом певного періоду „визначила б параметри розв'язання курільської територіяльної проблеми", і це привело б до підписання мирного договору між двома країнами.

На думку А. Лебедя, до питання про дальшу долю Курил Росії слід підходити у „у трикутнику президент — парлямент — Сахалінська область", до складу якої тепер входять ці історично японські острови. А. Лебедь припускає, що це питання може бути розв'язане і через референдум, а Японія після повернення їй чотирьох південнокурільських островів повинна буде дати ґарантії їхньої „немілітаризації", включно з правом для російських кораблів пропливати через курільські протоки. Крім того, А. Лебедь вважає доцільним підписання тристороннього договору між Москвою, Токіо і Вашінґтоном щодо ґарантій безпеки у північній частині Тихого океану.

А. Лебедь признав, що японсько-американський військовий союз є „істотним інструментом підтримання стабільности в р-

(Закінчення на стор. 3)

Введено нову мережу мобільного зв'язку

Київ. — 17-го вересня спільне підприємство Український Мобільний Зв'язок (УМЗ) ввело в дію першу в Україні телефонічну мережу мобільного зв'язку Джі-Ес-Ем-900, повідомили засоби масової інформації.

Введення мобільного зв'язку стандарту Джі-Ес-Ем є видатною віхою на шляху входження України до європейської та світової системи стандартів телекомунікацій і плідно позначиться на процесах інтеґрації України в Европу, сказав на пресконференції Дмитро Худолій, голова Держкомзв'язку.

Голова УМЗ Ганс Керлер зазначив, що компанія продовжуватиме інвестувати розвиток української мережі мобільного зв'язку. Упродовж наступних 10 років, за його словами, інвестиції УМЗ можуть за сприятливих обставин зрости до 1 блн. дол. Він додав, що від 1992 року УМЗ вклала в українські мережі мобільного зв'язку 120 млн. дол.

Власниками УМЗ є державна телекомпанія Укртелеком (51 відс.) та німецька, данська і голляндська телефонічні компанії, частка кожної з яких становить 16.33 відс.

Як відомо, в березні американська компанія Моторола відмовилася від участи в розвитку мережі Джі-Ес-Ем в Україні, покликаючись на корупцію. Її колишній партнер Українські Радіосистеми (УРС), а також місцева компанія „Київська зоря", які разом з УМЗ виграли контракт, почнуть діяльність найближчими місяцями.

Мережа Джі-Ес-Ем діє покищо тільки в Києві, але до кінця року вона запрацює також в Одесі і Дніпропетровську.

Згідно з УНІАР, стандарт Джі-Ес-Ем має ряд важливих переваг. Поперше, він найбільш поповсюджений в Европі і світі, подруге, підслуховування розмов стає майже неможливим і, потретє, покращується передача даних завдяки цифровій передачі й автоматичному супроводженні абонента в разі його переїзду до іншої країни, де існує цей стандарт.

Україна представила новий пасажирський літак

Київ. — Пасажирський турбопропелерний літак Ан-140, який не зміг піднятися в повітря 12-го вересня через неполадки в двигуні, здійснив свій перший полет 17-го вересня, повідомило агентство Ройтерс.

Новий літак, здатний перевозити 52 пасажирів і шість тонн вантажу, перебував у повітрі 90 хвилин. Заступник головного конструктора авіаційного підприємства ім. Антонова Олег Богданов сказав, що випробування було успішним.

12-го вересня, як відомо, Президент Леонід Кучма і десятки журналістів півтори години марно чекали злету Ан-140. Однак після успішного полету, який відбувся після ремонту двигуна, Л. Кучма заявив, що Україна має крила і гордиться цим. „Тепер наше завдання якомога швидше запустити новий літак у масове виробництво", — зазначив Президент. Міністер промислової політики Василь Гурєєв сказав, що винним у невдалому випробуванні є російське підприємство-постачальник.

За словами українських авіаконструкторів, Ан-140 коштуватиме 6.5 млн. дол., що наполовину менше від ціни західних літаків такого типу, наприклад, ATR-42, Фоккер-50 і Даш-8. Потенційний ринок для Ан-140 є значним. Новий літак має замінити понад тисячу вже застарілих літаків типу Ан-24, вживаних в СНД, в Африці, Латинській Америці, Південносхідній Азії і Китаї. За словами О. Богданова, Україна і Росія потребує біля 200 таких літаків. Він висловив сподівання, що Україна здобуде у світі третину всього ринку літаків такого типу.

Валентин Тищенко, високопоставлений радник „Авіалінії України", сказав, що компанія підписала передконтрактову угоду про закуп 40 нових літаків. „Ми покладаємо великі надії на Ан-140, — зазначив він. — Поперше, тому, що новий літак вживає половину пального і вдвічі швидший за Ан-24. Подруге, деякі наші Ан-24 літають упродовж 30 років і безумовно мають бути замінені".

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПРОГОЛОСУВАЛИ ЗА РЕЗИҐНАЦІЮ ПОСАДНИКА ЛУГАНСЬКОГО

ЛУГАНСЬКЕ. — 16-го вересня Луганська Міська Рада з ініціятиви комуністів проголосувала за резиґнацію свого голови Олексія Данилова, відомого своїми ліберальними поглядами. Депутати-комуністи самочинно оголосили про початок сесії, на якій зареєструвався 61 депутат. 53 депутати проголосували за резиґнацію голови. О. Данилов, назвав рішення ради таким, що суперечить законові про місцеве самоврядування. Юристи теж заявили, що сесію не можна вважати законною, бо попередню луганські депутати не закрили. Комуністи звинувачують О. Данилова у невиконанні службових обов'язків і в „нецільовому" витрачанні грошей. Прокурор Луганського напередодні повідомив, що в діях О. Данилова немає порушень.

ВИСТАВКА „ДІМ І СТИЛЬ"

КИЇВ. — В Українському Домі почала працю друга міжнародна виставка „Дім і стиль", у якій беруть участь 70 виробників з дев'яти країн. Основний напрямок експозиції — плянування інтер'єру. Відвідувачі можуть ознайомитися з новими проектами підприємств з Італії, Німеччини, Савдійської Арабії, Ізраїля, Фінляндії, Мадярщини, Польщі, Словаччини і України. Директор виставки Лідія Нолл сказала, що українським виробникам надано значні пільги, зокрема знижки щодо оплати павільйонів на виставці. Організатори виставки сподіваються на велику кількість контрактів. Від кількости контрактів залежатиме успіх виставки, вважає Л. Нолл.

ПРЕЗИДЕНТ Л.КУЧМА ПІДПИСАВ УКАЗ ПРО БЮДЖЕТ

КИЇВ. — Відкриваючи пленарне засідання 8-ої сесії Верховної Ради України, головуючий на засіданні заступник голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка повідомив, що 16-го вересня ввечері Президент України Леонід Кучма підписав закон України про державний бюджет України на 1997 рік.

ВИБРАЛИ СПІВКООРДИНАТОРА ФРАКЦІЇ РУХУ

КИЇВ. — Заступник голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка повідомив, що парляментарна фракція "Рух за народ, за Україну" вибрала народного депутата у 4-ій (Голосіївській) виборчій окрузі міста Києва Ярослава Федорина уповноваженим представником-співкоординатором фракції.

ПЕРЕРОЗПОДІЛУ ФУНКЦІЙ НЕ БУДЕ

КИЇВ. — Керівник Управління зовнішньої політики Адміністрації Президента України Володимир Огризко на пресовій конференції, яка відбулася 17-го вересня в Адміністрації Президента, схарактеризував обрання міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка головою наступної сесії Генеральної асамблеї ООН як успіх курсу Президента України Леоніда Кучми на зовнішній арені та свідчення того, що Україна відіграє велику ролю не лише в Европі, а й у світі. Він повідомив, що, не зважаючи на тимчасову відсутність міністра закордонних справ України в країні, перерозподілу функцій між Міністерством Закордонних Справ і Управлінням зовнішньої політики Адміністрації Президента не буде, але, в залежності від ситуації, кілька людей з Міністерства Закордонних Справ виконуватимуть обов'язки міністра закордонних справ України.

УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІ ВЗАЄМИНИ ПОЛІПШИЛИСЯ

КИЇВ. — Характеризуючи стан російсько-українських взаємин, керівник Управління зовнішньої політики Адміністрації Президента України Володимир Огризко констатував, що вони на сьогодні значно поліпшилися і в цих відносинах зменшилася напруга. Факт візити прем'єр-міністра В. Пустовойтенка до Москви, вважає В. Огризко, засвідчує про вихід цих стосунків на нову якість. Те, що український прем'єр-міністра прийняв президент Російської Федерації, чого раніше ніколи не було, свідчить про новий ступінь довір'я до України. Володимир Огризко повідомив, що під час переговорів обговорювано, між іншим, питання лібералізації торговельно-економічних зв'язків між Україною і Росією, співпраця в 20-річній програмі цієї галузі та визначення пріоритетів у цій співпраці між двома країнами. На сьогодні залишаються ще не врегульованими відносини в галузі торгівлі цукром і спиртом, які виробляється в Україні. За словами В.Огризка, прем'єр-міністер Росії Віктор Черномирдін дав доручення відповідним міністрам, щоб це питання було узгоджено.

Твори В. Балея і В. Бібика звучатимуть в Ню Йорку

Ню Йорк (Г. К.). — Новий Ансамбль Джульярду під проводом Джоела Сакса цього сезону включив до своєї програми твори двох українських композиторів Вірка Балея та Валентина Бібика. Твір В. Балея „Священні монументи" звучатиме у вівторок, 23-го вересня, в Джульярдському Театрі в Лінкольн Центрі, а Камерна симфонія В. Бібика — в Аліс Таллі Голл у п'ятницю, 21-го листопада. Обидві композиції, написані спеціяльно для вищезгаданого ансамблю, виконуватимуться вперше. Початок концертів о год. 8-ій вечора.

Безкоштовні квитки можна придбати два тижні перед концертами в касі Джульярду, 60 Lincoln Center Plaza, від понеділка до п'ятниці між год. 11-ою і 6-ою вечора. Телефон для інформацій (212) 769-7406.

Українознавство на практиці

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Із розповідей проф. П. Кононенка про конкурси для учителів, які переводять в Інституті Українознавства у Києві, приємно нам поговорити із одною першунською таких конкурсів — Галиною Сазоненко, яка запрошена головою Шкільної Ради проф. Є. Федоренком приїхала також тут, щоб взяти участь у семінарі учителів, що відбувався, як кожного року, на Союзівці.

Г. Сазоненко є директором українського гуманітарного ліцею Київського Університету ім. Т. Шевченка.

Для нас, трохи незрозуміле із досвідом шкільництва в ЗСА, в яку категорію поставили цей ліцей, тому просимо нашу гостю, що відвідує редакцію „Свободи" враз із проф. П. Кононенком та Є. Федоренком пояснити, куди зарахувати ліцей, якого вона є директором.

Г. Сазоненко

(Закінчення на стор. 3)

У СВІТІ

У СЕРЕДУ, 17-ГО ВЕРЕСНЯ, у Боснії недалеко місцевости Бугойно розбився гелікоптер Організації Об'єднаних Націй в якому загинуло 12 службовців згаданої організації. Серед загиблих — п'ять німців, п'ять американців, один англієць і один поляк. Чотирьох українців-членів залоги, включно з пілотом, залишилися живими та знаходяться в лікарні на передмісті Сараєва. Згідно зі заявою речника ООН Александра Іванка, гелікоптер, дещо застарілий модель совєтського транспортера, законтрактований ООН від Військово-повітряних сил України разом зі залогою, натрапив під час лету на погану погоду та пірнувши розбився об стрімку скалу.

ПРАВЛЯЧА ПАРТІЯ ІРЛЯНДІЇ Фіянна Файл, у середу, 17-го вересня, зробила велику несподіванку, номінуючи кандидатом своєї партії у цьогорічних президентських виборах професора прав Мері МекАліс, а не, як всі сподівалися, колишнього прем'єр-міністра Алберта Рейнолдса. Номінація М. МекАліс, вперше дає ірляндським виборцям чотири жіночі кандидатури на становище голови держави. Інші три — це Мері Банотті, член Европейського парляменту, з опозиційної партії Фін Гейл, Аді Роч, антиядерний активіст з лівої Лейбористської партії, та співачка Дана, котрої справжнє ім'я Ровзмері Скеллон, яка будучи правовірною римо-католичкою була номінована муніципальними повітами чотирьох сильно римо-католицьких округ.

В АМЕРИЦІ

НА ЧЕТВЕР, 18-ГО ВЕРЕСНЯ, припадала 50-та річниця американських військово-повітряних сил. Одначе офіційні святкування є дещо затьмарені цілим рядом військово-летунських катастроф в останніх кількох тижнях і втратою вишколених авіяторів до приватно-комерційного сектора. З приводу згаданих недавніх катастроф, секретар Департаменту оборони Вілліям Коген видав наказ на короткий час припинити всі вишкільні лети, щоб вивчити причини останніх п'ятьох військово-летунських катастроф. У додатку до згаданих проблем американського летунства їм прийшлося цього місяця обороняти 2 блн. дол. таємний літак-бомбардувальник типу Б-2 від наклепів, що його не можна вживати під час дощевої погоди.

ВИБОРЧА РАДА ПОВІДОМИЛА раннім-ранком у четвер, 18-го вересня, що згідно з остаточними підрахунками всіх голосів нюйоркських демократичних передвиборів, Рут Мессінджер 658 голосами переступила вимагаючих 40 відсотків голосів, щоб стати переможцем і зліквідувати потребу додаткових передвиборів між нею та іншим демократичним кандидатом, проповідником Ал Шарптоном. Реагуючи негайно на це повідомлення Виборчої ради, А. Шарптон сказав, що внесе прохання до стейтового і федерального судів, домагаючись наказу присилувати Виборчу раду провести заплановані на вівторок, 23-го вересня, додаткові передвибори.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Два приклади, гідні наслідування

В останніх днях серпня і перших днях вересня світом пронеслись потрясаючі вістки про смерть Діяни, принцеси Валії, та Матері Терези, римо-католицької монахині. Дві особистості, котрі були прибіжищем для обездолених світу, що творили добро та викрешували іскорки надії у багатьох найбідніших серед бідних. Їхні життєві шляхи були такими різними, але обидві мали ту саму мету — творити добро та допомагати ближнім.

Смерть молодої 36-річної Діяни, матері двох малолітніх синів, улюбленої принцеси Британії та "королеви сердець" цілого світу, була трагічною і несподіваною. Смерть 87-річної Матері Терези, скромної римо-католицької монахині, лавреатки Нобелівської нагороди миру в 1979 році та настоятельки нею основаного чину Сестер Місіонарок Милосердя, не була несподіваною, але також болючою. Втрата цих двох незвичайних, а рівночасно так різних у своєму походженні індивідуальностей, котрі все ж таки мали спільну мету, зробила неабияку прогалину у доброчинній діяльності всього світу, котру ледве чи скоро вдасться заповнити.

Діяна, наділена Богом небуденною фізичною красою, виростаючи у добробуті та серед управилейованих кіл англійської аристократії з мінімальними проблисками особистого щастя, все ж таки зрозуміла цю ласкавість долі та вирішила своїми природними вмілостями — ясною усмішкою, щирим серцем і ласкавим словом давати поміч ближньому та ділитися з тими, яким цього найбільше потрібно — обездоленим цілого світу — умираючим, хворим на АІДС, покаліченим війною та бездомним. Мати Тереза — дитина незаможних македонських батьків, росла у побожних традиціях батьківського дому, де за щоденними турботами, хоч і не було часу на пестощі, то все ж таки була родинна стабільність, базована на Божих заповідях і передавана з покоління в покоління. Виростаючи в такій атмосфері, 12-річною дівчинкою відчула бажання стати монахинею, що стало дійсністю в 1928 році як їй сповнилось 18 років. Вступає до ірляндського римо-католицького чину Сестер з Льоретто, а вивчивши англійську мову отримує призначення до Індії, де в місті Калькутта працює учителькою, а згодом директоркою школи для дівчат. Саме там у найбіднішій частині цього міста, зустрічає свою майбутню долю, в особі вмираючого на вулиці чоловіка, для котрого, як виявляється, ніде не було місця. У нещасті цього долею та людьми забутого чоловіка знаходить своє покликання допомагати ближньому. Основує та очолює чин Місіонарок Милосердя, завданням якого є допомагати найбільш нещасним цього світу — найбіднішим серед бідних.

Дві особистості, такі різні за своїм походженням, але зовсім схожі у своїх бажаннях творити добро та виявляти любов і прагнення допомогти ближньому. Прикладами доброчинності цих двох особистостей супроти свого ближнього повинні б сьогодні зацікавитися провідники і керівники багатьох держав і народів, бо в них віддзеркалюється справжня любов до ближнього свого, а з цим і вирозуміння та довір'я. Ті приклади допомоги та любови ближнього не пошкодило б засвоїти також і багатьом нашим провідникам світських, церковних і громадських організацій, тому що вони у своїй набундюченості зовсім забувають про ближнього свого, бо уважають себе не тільки самопевними, але й самовистачальними.

Незавадило б і кожному з нас застановитися над тими прикладами любови та допомоги ближньому і перенести їх у практиці на терен нашого організованого громадського життя. Можливо, призадумуючись над прикладами цих двох небуденних жіночих постатей, знайдемо в них особисте оновлення, а з тим і зацікавлення урохомити життя нашої громади тут і на материку. Бо допомога ближньому— це в першу чергу допомога та вияв любови і довір'я там, де її доконче потрібно, а це найперше в колі нашого найближчого оточення — в родинах і громадських установах — церквах, школах, товариствах і організаціях.

Поміч ближньому в будь-якому вигляді— це вияв зрілости людини, громади і народу, та їх розуміння творити краще майбутнє для прийдешніх поколінь і цього нам, громаді і нашому народові та Україні доконче тепер потрібно.

Ярослав Гайвас

РОЗКЛАД СНД

В ті бурхливі часи, коли створювалася Співдружність Незалежних Держав, а з того часу ще навіть десять років не минуло, розгорівся пристрасний бій: доцільна вона чи ні? Кому вона потрібна, крім Москви? Як позбутися її? Це одні. Інші ж приглядалися мовчки, що з тієї штуки вийде. Мовляв, життя само розв'яже проблему і покаже, що, як і для чого. І життя показує.

Ніби існує...

Тим часом СНД ніби існує, хоч нічого корисного не робить, але потоки слів переливаються в ній. І ось надходить сьомий рік її егзистенції — римляни вірили, що цифра сім щаслива, і може це й правда, бо про СНД говорять щораз менше, говорять як про торішній сніг, хоч назва в неї така обіцююча: „співдружність". Почитається сьомий рік і, мабуть, стільки було різних етапів у її житті, які кожен зокрема і всі разом нічого не дали, хіба тільки „великих слів велику силу". Почалося це все напівтаємничою зустріччю в Біловезькій Пущі, в якій взяли участь три президенти: України, Росії і Білорусі. Четвертий їхав і не доїхав, бо затримався у Москві, щоб послухати, що скаже Міхаїл Горбачов. То був президент Казахстану Нурсултан Назарбаєв. Три президенти в Біловезькій Пущі часу не марнували, а проголосили розв'язання СССР і створення СНД. Як до цього дійшло, то говорили й писали різно, але накінець стало ясно, що це затіяв і перевів Боріс Єльцин, бо то був найпростіший спосіб позбутися Ґорбачова, президента СССР. Це його спаралізувало, він абсолютно розгубився, і коли Верховна рада у Москві схвалювала біловезьке рішення, пальцем не рушив. А після того рішення йому не лишилося нічого іншого, як зрезиґнувати з посту лідера зліквідованої імперії і передати всю владу у Росії Єльцину, що він і зробив під кінець того самого 1991 року. Підбадьорена своєю власною сміливістю, біловезька трійця винесла ще два дальші, також революційні, рішення: центром нової центральної влади буде столиця Білорусі Мінськ, а не Москва, а керувати тією новою центральною владою будуть по черзі, найкраще щорочку, президенти незалежних держав — членів СНД. Першим керівником, очевидно, став „русский человек" Єльцин, бо хто ж інший міг би бути?

Дуже скоро московські „старші брати" пригадали собі, що „Москва всьому світу голова" і центр мусить бути там. Єльцин „порадився" з цього приводу з іншими президентами незалежних держав і вони, навчені ще за совєтських часів, мовчки погодилися на це. Не тяжко було змінити рішення про чергову зміну на пості керівника СНД, бо президент Казахстану Назарбаєв прорік, що Єльцин — прекрасний керівник, просто створений для СНД, і ніхотрий з президентів аж ніяк не може бути йому рівнею. І на тому стало. Після того почалася „творча" діяльність СНД. Єльцин скликав наради, сам ними керував і переводив свою програму, ніколи не узгіднюючи її з іншими членами. Їхньої думки не питався. Головною точкою нарад було завжди те саме „поширення і поглиблення інтеграції країн СНД". Москва активно пропонувала проєкти, які це переводили в життя: створювала наддержавні структури, або навіть центри для різних ділянок та відомств, словом, намагалася все брати у свої руки.

Але народи не годилися на це і діяли, виходячи з власних інтересів, а не „старшого брата". У пошуках компромісів виник спільний фронт п'яти ісламських народів Середньої Азії — як „оборона" проти афганської „небезпеки". Діло це переводив сам Прімаков, міністер закордонних справ Російської Федерації, колись один з найуспішніших російських керівників шпигунського ремесла. Ніхто не дуже допитувався, як та „небезпека" виглядає і чи вона взагалі є — Москва знає все краще. Фронт створили, світ повідомили, але Узбекістан заявив, що воювати не хоче, а інші сказали, що не мають чим. „Оборонний фронт проти Афганістану" залишився на папері, бо тим часом повіяли зовсім інші, несподівані вітри.

Нафтовий чинник

Вже від довшого часу геологи знали, що в районі Каспійського моря повинні бути значні поклади нафтової ропи. На правому березі, в районі Баку, азербайджанської столиці, виявлено поклади ще якийсь час перед Першою світовою війною, їх почали експлуатувати ще за царської влади. Останніми роками знайдено там несподівано великі резерви на суші й у надбережних водах Каспію. Москва зголосила свої претенсії до тієї ропи, відтак до її відповідної частини, але Азербайджан спротивився тому. Росія не мала сили поставити на свому, а право й міжнародна опінія вважали, що резерви ці таки належать Азербайджанові. Розгорілася гостра боротьба, російська агентура перевели різні диверсійні акції з метою державного перевороту в Азербайджані, але врешті-решт закріпилася влада президента Алієва, колишнього видатного комуніста, навіть шефа КГБ і члена московського Політбюра. Алієв всі наступи відбив, з кількох замахів на його життя вийшов цілого і сьогодні Азербайджан став вагомим світовим чинником у продукції нафти, а з тим прийшли колосальні матеріяльні добра та фінансові засоби. Такі самі процеси, але не такі жорсткі та криваві, як в Азербайджані, мали місце і в інших ісламських країнах, де є великі поклади нафтової ропи та природного газу. Всі тамошні державні чинники, після хитань у деяких випадках, запевнили свою владу добуванням і продажем тих преважливих енергетичних засобів.

Міжнародні капіталі й експертиза, в першу чергу американські, появилися там у великому числі, підтримали, після початкових сумнівів, національні влади. Уряди Казахстану, Узбекістану, Турманістану пішли дорогою Азербайджану. В Киргізстані, де більших енергетичних резерв ще не відкрито, знайдено поклади золота. В Москві заметушилися, почали тиснути на привладні киргізькі чинники, але ті витримали натиск і спроби підкупу з боку Москви та підписали договори з західними золотоексплуатуючими фірмами.

В країнах тих появилося безліч західних представників великих міжнародних концернів. За тими господарськими елементами та їхніми фірмами і фінансами стоять державні потуги на чолі з ЗСА, бо їхні нафтові центри таки найсильніші, з найбільшим досвідом і технічною експертизою. Одначе не лише американські підприємці масово прибули до тих ісламських держав, але також інші европейські нафтові підприємці. До них долучилися і китайці, які вже вирвали декілька вигідних нафтоконтрактів з російських рук. Росіяни, втративши надію, що Москва зуміє старим способом змусити власників нафтових басейнів передати господарювання в її руки, взялися також пробувати здобувати контракти на право видобування і продаж ропи та газу. Але тепер це вже справа не проста, бо казахи, узбеки та інші азійці навчилися добре рахувати гроші.

Про СНД вже не чути...

А яка ж роля СНД у цьому? Просто ніяка.

Контракти укладають і діла переводять, не питаючи ні СНД, ні Москви. Від якогось часу взагалі не чути про СНД. Єльцин, керівник СНД, ані нарад не скликає, ані не намагається впливати іншими способами на рішення незалежних держав СНД. Велику надію мала Москва, що нафтоносні держави — члени СНД виконають її волю і допоможуть їй разом зі західними фірмами побудувати великі кількалінійні нафтотрубопроводи з Казахстану, Узбекістану, Туркменістану до порту в Новоросійську. Вже навіть були пляни, що американці побудують другий порт в Новоросійську, який обслуговував би тільки постачання ропи і газу, але щось стало тихо про це. А як знаємо з преси, будують інші трубопроводи, які оминають російські території. Останньо вдалося Москві таки добитися розбудови трубопроводу з Баку через Грозний, столицю Чечні, до Новоросійська. Але це тільки один з нафтотрубопроводів, який чеченці уможливили з політичних міркувань, з огляду на стосунки, які вони принаймні покищо мусять втримати з Росією. Їм бо в першій мірі залежить найбільше на тому, щоб Росія формально-правно погодилася на визнання самостійности Чечні, а в цьому їм ніяка потуга в світі не поможе. Президент ЗСА, коли говорить про Чечню, то завжди підкреслював, що „справи Чечні — це внутрішні справи Росії", за ним це повторяв німецький канцлер Коль, а інші відмовчувалися.

Накінець, ще раз про СНД. Заговорив про СНД президент Казахстану Назарбаєв, який завжди рішуче підтримував центр СНД в Москві і постійного його керівника Єльцина. А тепер він не менш голосно заявив, що коли б говорити про СНД, то треба подумати про розділ влади центрального тіла, треба поділити його між членами СНД і повернутися до першого рішення про щорічну зміну керівника того тіла замість політичного керівництва Єльцином. А нащо Москві така СНД?

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про хронічну хворобу

Хай не думають мої читачі після того заголовку, що розглядатиму одну із популярних хвороб, які навідують нас. До цього не маю ані знання, ані права, бо нічого немає гіршого, як забирати голос у справах, в яких ми не компетентні, а це, однак, трапляється у нашій спільноті часто, бо у нас аж роїться від „всезнайків", що абсолютно все знають і з великим переконанням будуть забирати голос у кожній ділянці.

Але тим разом я маю на думці цю хронічну українську хворобу, яку можна навіть назвати затяжною, бо вона ніяк не хоче зникнути із нашої спільноти, а на ім'я її — хвороблива амбіція.

Ця хвороблива амбіція виявляється тепер від часу славного і радісного для нас усіх 24-го серпня 1991 року постійно, і то однаково тут, як і в Україні, та раз-у-раз маємо цього докази, як ось останньо в часі Всесвітнього форуму та інших загальногромадських імпрез.

Амбіція сама для себе зовсім не шкідлива тому, що вона каже людям щось корисного робити, бажати щось здобути для себе і для громади. Але коли вона переходить в бажання здобути тільки для себе, коли ваше „я" так голосно кричить, що ми не чуємо, що ви говорите, тоді вже можна таки говорити про „хворобливу амбіцію".

Тепер ця пошесть поширюється на всі частини нашої країни і на всі відтинки політичного та громадського життя. Наші „провідники народу" думають надто багато про себе, про своє „я", про свою славу та визнання. Це починається хоча б від бажання бути на кожній „офіційній" світлині так спереду, щоб „звичайні" громадяни і читачі преси їх напевно завважили. Ви спостерігаєте дуже добре, коли бачите світлини наших провідних осіб в одному числі їхньої газети принаймні на щодругій сторінці та все на видному місці. Ви завважуєте це на громадських зібраннях, коли бачите, скільки є кандидатів, що хочуть сидіти у першому ряді, щоб усі їх бачили. Ви чуєте майже на кожному зібранні голоси тих самих промовців, що доконче мусять забирати слово, мають щось мудрого сказати, чи ні. А якщо вони головують в якійсь організації, тоді „мусово" треба дати їм голос для привіту, який звичайно довгий та повний патетичних слів.

Часто пишемо і говоримо про те, що в нашій громаді щораз важче знайти охочих взяти на себе якийсь громадський обов'язок, але одночасно знаємо таких, що не хочуть звільнити свого провідного посту та ще й своїх членів родини бажають бачити на передових місцях.

Чи не є це хвороблива особиста амбіція — бути важним, славним, загально знаним?

Багато із цієї хронічної у нас хвороби завважуємо ми, журналісти, особливо ясно, бо нам часто приходиться писати про людей, а не лише про події. Не дай, Боже, забути якесь прізвище, помилити, що цей „хтось" сказав привіт або забрав голос в „дискусії". Негайно приходять до редакції листи з вимогою спростування і бідний журналіст мусить вдягати „червону шапочку" і... вибачатися на сторінках своєї газети. Але часами і це не вистачає. Ось недавно прийшлося мені вислухати таку репліку: „Я на вас гніваюся, бо ви замало про мене пишете"... або в іншому випадку: „Ви не написали, що я найкраще надаюся на цей пост".

Таких інцидентів та „історійок" є досхочу і ми можемо цитувати довго та нудно, але все це доказує, як дуже це „я" пнеться вгору при кожній нагоді і це „я" заглушує здоровий розсудок, а передусім загальне добро. При тому часто ця хвороблива амбіція висунути себе, як найважливішу особу, забиває розум, ціль і добро України, тої України, про яку ці передові люди так багато люблять говорити та запевняти, що лише для неї посвячуються. А тим часом їхнє „я" так репетує, що годі дошукатися під ним щирого патріотизму.

О-КА

Левко Хмельковський

З ранку до вечора...

Усе більше українців з Америки приїздять на побачення з омріяною батьківщиною. Повертаючись, оповідають про пшеничні лани, веселі ріки, щедрі гостини... Водночас у їхніх розповідях чується невдоволення сучасними українцями: якісь вони не такі, не мають зрину, підневолені, пригнічені невідомо чим... Щоб було легше збагнути внутрішній світ сьогоднішнього мешканця будь-якого міста у Придніпров'ї чи на Слобожанщині, хочу описати його будень з ранку до вечора...

Вранці вода ледь цибенить з водогону... Добре, що дружина вночі набрала її до ванни. Вдень тиск води у водогоні надто слабий і до п'ятого поверху його не вистачає, а вночі більшість людей усе ж спить, то вода йде краще. Навіть газовий водогрійник вночі вмикається, тому дружина встає серед ночі, щоб випрати дещо в нашій маленькій машині, яку вона задля цього витягає з ванної кімнати. Чую, як сусід погуркотів відрами по сходах — пішов до водорозбірної колонки на вулиці, бо забув вночі набрати воду у ванну.

Зачерпнувши з ванни для вмивання, вмикаю радіогучномовець на кухні. З Києва передають уривки вчорашньої сесії парляменту: знову депутати промовляють російською і везуть щось про втрачене всенародне щастя соціялістичного вчора. Диво-дивне твориться в країні, яка не спромоглася усунути з керівних крісел вчорашніх творців сьогоднішніх негараздів. Тепер вони можуть досхочу оповідати, як то було гарно, як то стало зле... Їм добре: в парляментарному житлі стоять помпи, які нагнітають тиск води цілодобово і не доводиться тримати її у ванні.

Біля ще зачиненої крамниці люди групуються у дві черги: одна, я знаю, очікуватиме, чи не привезуть помідори з колгоспного поля, а друга вишикується на всякий випадок: може, привезуть щось м'ясного, бо сьогодні середа, а цього дня, буває, приходить вантажівка з Ватутінського м'ясокомбінату, до якого від нашого міста кілометрів із сто. Люди розкуповують передовсім ліверну і кров'яну ковбасу, бо вони дешевші, а вже потім — кістки так званих „зупових наборів", котрі теж дешеві, але обідрані від м'яса, тільки сухожилля стирчить де-не-де. Покищо вантажівки немає і дівчата-продавці зібралися купою, діляться новинами, знічев'я поклацують кісточками рахівниць, які все ще стоять біля касових апаратів, бо звичні, а крім того рахівниці працюють без струму.

Помідори з поля привезуть пізно, бо в селі їх збирати нікому, а для такого збирання виряджають з міста студентів чи службовців. Доки то вони доберуться до села, до поля, доки назбирають, доки ще прийде авто за зібраним...

Біля зупинки тролейбуса — невеликий базар. Власники приміських городів, наділених їм державою, продають залишки врожаю, а втомлені дівчата — солодощі, привезені здебільшого з сусідньої Польщі. Торгують також посланці периферійних фабрик і колгоспів, щоб такою торгівлею набути готівки для платні. Покупців мало — немає в людей готівки... Щоб влізти до переповненого тролейбуса, треба так вгадати, щоб опинитися саме перед його дверима, бо це — єдиний шанс. Але водій тролейбуса найчастіше проїздить повз зупинку і висаджує людей за півсотні метрів від неї, тому дехто з молодих біжить услід за тролейбусом, маючи надію наздогнати його, а водій, коли бачить таке, намагається швидше зачинити двері. Усе ж пощастило вскочити, вчепитися рукою за металеву стійку і тепер треба так зіжмакатися, щоб двері за спиною зачинилися. Пасажири попереду нервуються від затримки, але не дуже, бо на передній зупинці вони самі були у такому „висячому" становищі, а тепер дещо „втопталися". Рушаємо!

А чого це так багато людей в тролейбусі? Великі підприємства зупинилися або працюють напівсили, бо їм бракує сировини, замовлень на продукцію. В нашому місті велетенські хемічні заводи працювали на російському газі, російській целюлозі, інші забезпечували своїми виробами величезне військо, яке тепер стало російським... Але люди їдуть не до заводів, а переважно на заміські городи, завбачливо наділені їм ще за президентства Леоніда Кравчука. Вже час збирати врожай або принаймні охороняти його від нахабних і численних злодіїв. Кожен везе з собою „кравчучку" — залізний, здебільшого саморобний візок на двох коліщатках для перевезення городини. Усім їм треба дістатися на автобусову станцію, щоб їхати далі, за місто. Багато хто їде на залізничну станцію, звідки дизель-поїзд повезе тих, хто має не просто городні ділянки, а так звані дачі.

На тих дачних ділянках теж малася бути городина, але їхні власники мали кошти і почали зводити досить вишукані багатоповерхові палацики, які густо заполонили відведені під дачі терени. Таке будівництво почалося ще за комуністичної влади, яка оговталася, що люди будують палаци замість вирощування помідорів, а головне, невідомо де беруть коштовну цеглу, марнують на будівництві робочий час. Подекуди навіть було поставлено вимогу: кинеш зводити дачу або віддаси партійний квиток. О диво! Віддавали партійні квитки, бо вже наближався розпад КПСС, комуністи поспішали вхопити щось для себе з імперського майна.

Після праці не зазираю, як колись, до поштової скриньки. Тепер люди не мають грошей на передплату газет, тому крадуть їх в сусідів. Я ж попросив листоношу залишати мою кореспонденцію на пошті і сам забираю її щосуботи.

Дружина теж була сьогодні на базарі біля тролейбусної зупинки й купила синяве курча і два ставкових

(Закінчення на стор. 3)

З ранку...

(Закінчення зі стор. 2)

коропи. Я маю підготувати той набуток до варення і смаження — з курчати обірвати рештки пір'я, обсмалити його над ґазом в кухні, повирізувати усе зайве, а рибу почистити від луски. Курча дуже кудлате і доводиться з ним пововтузитися. Зачувши, що пахне смаленим пір'ям, приходить сусідка. Її синові вже півроку не платять нічого на заводі, живуть на її мізерній пенсії, бідують, тож я, переморгнувшись з дружиною, дарую одного коропця, почищеного й випотрошеного. Поспішаю, бо вже вечір, а світло вимикають без попередження.

Заки вимкнули світло, я впорався з „синім птахом", як усі називають тих курчат. Струм вимикають ненадовго, десь години на півтори-дві. Спершу дивимось у вікна, чи темно стало в сусідніх будинках, бо вимкнення може бути не плянованим, а аварійним, тільки в нашому бльоці. Навколо стоять дев'ятиповерхові житлові потвори з бетону, трохи далі — старі хати без водогону і каналізації. Скрізь темно, зорі над Дніпром стали особливо виразними, бо їх не засліплюють міські світла. Дружина бідкається, що холодильник знову пустить воду і доведеться його витирати. Та що вдієш? В сусідніх квартирах запалюють свічечки, а в мене вона вже давно приготовлена. І сірники поруч. Сідаємо вдвох біля свічечки і я продовжую голосне читання щоденника Павла Скоропадського, якого недавно купив на вулиці. Я знаю, що дружині подобається таке наше спілкування, бо при струмі я сидів би біля письмового столу, занурений у свої папери, а так ми разом...

Рівно о десятій холодильник з гуркотом вмикається, а я вмикаю жарівки, котрі на час відсутности струму вимикав, щоб від раптової появи напруги вони не перегоріли, бо де їх тепер візьмеш? Усі вимикачі в мене з реостатами і можна поволі нарощувати силу струму. Телевізор не вмикаємо, бо два українських телеканали передають одне й теж — один показує вранішню сесію Верховної Ради, на другому йдуть так звані „голови, що промовляють" — знову народні депутати зібралися купкою й довго, одноманітно балакають про своє високе покликання законодавців незалежної держави. Депутати день-у-день змінюються, але їхня балаканина завжди однакова. Московська телепрограма ще передається — цей канал діє від шостої до одинадцятої години вечора, сьогодні показують змагання студентських гуртів веселих і кмітливих, котрі, особливо як приїхали з України, наввипередки пнуться пожартувати з приводу химерної української незалежности, сала і мови. Мені їхні жарти чомусь не смішні, бо, як би воно не було, а студенти мають українські стипендії, батьки їхні переважно не з бідних (бідні вчаться, а не гасають по сусідніх столицях, щоб розважати телепубліку), то мали б шануватися в своїй Україні.

Переважна більшість моїх співвітчизників завжди жила в скруті і не має уявлення, що є країни, де не вимикають струм, де автобуси не нагадують бочку з оселедцями, де щовечора є вода в крані. Привчені до труднощів, старші люди заспокійливо говорять молодим: у війну було важче, якось будемо жити... Але вибори наближаються і люди можуть проголосувати за того, хто пообіцяє їм щоденну воду, теплу квартиру, свєчасну платню і безперервний струм. Думаю, таким щедрим обіцяльником стане один із вчорашніх комуністів (сьогодні вони здебільшого перейшли у соціялісти), бо має багаторічний досвід таких обіцянок. А після виборів матимемо власного Лукашенка...

Коли Азазель в поемі Івана Франка спокушав Мойсея, то показав йому майбутнє — в тлумаченні Юрія Шевельова: „Осяйна мрія Мойсеєва про рай у своїй здобутій державі, куплений ціною лютих зречень і страждань, обертається початком ще гірших зречень і ще тяжчих страждань, з перспективою, кінець-кінцем, руїни тієї держави й нового, ще ганебнішого й ще нестерпнішого рабства". Що переважить у нинішній Україні — високий дух національної свідомости чи буденний спомин про тепло вчорашньої стайні? Перспектива руїни — це ще тільки видіння. Але загрозливе.

В'ЄТНАМСЬКА КОМУНІСТИЧНА партія обрала нове керівництво країни не з військових кіл, як усі сподівалися, а просто обрала президентом віднедавна невідомого партійного керівника. Президентом країни вибрано 60-річного Тран Дук Люонга, котрого минулого року обрано до всесильного Політбюра. У таємному голосуванні Центральний комітет Комуністичної партії В'єтнаму на становище прем'єр-міністра номінував 64-річного Фан Ван Кая.

Згадаймо Е. Козака

Минає вже п'ять літ від смерти Едварда Козака. Десятками літ оживляв він мистецьке життя Дітройту. Десятками літ, видаючи гумористичний журнал „Лис Микита", розвеселяв і рівночасно розкривав наші слабості здоровим народним гумором і здоровим народним глуздом. Своєю творчістю виявляв свою пристрасну любов до втраченої батьківщини. Його картини — це розкішний відгомін нашого села та його мешканців, барвисте віддзеркалення їх ноші, настроєвости їх спокійного життя. Збірні сцени його картин — це вияв суспільного ладу, авторитету та пошани старших і веселого життя молоді. Виїмки з його книжки чи журналу стають часто і сьогодні частинами програм різних імпрез.

Жива ще пам'ять про цю унікальну людину. Український Культурно-Громадський Клюб відзначить в неділю, 28-го вересня цього року, п'яту річницю його смерти, запрошуючи громаду прийти цього дня о год. 1:30 по полудні до залі церкви св. Йосафата, згадати цю людину, котра так щедро розсівала радість і сміх серед нас.

Про його життя і творчість розповість Володимир Баран, в мистецькій частині виступить Християна Липецька, меццо-сопрано, при супроводі Марії Лісовської. З читанням його творів виступить Наталка Гевко, Ігор Козак і Андрій Лятишевський. Керівник програми Василь Колодчин.

Це відзначення попередить виставка картин Едварда Козака, у великій мірі із приватних колекцій, як також його синів Юрія і Ярка. Відкриття виставки в п'ятницю, 26-го вересня, в галерії ЕКО.

Н.Н.

Об'єднуюча імпреза в Дітройті

Тому два роки у Метрополітальному Дітройті було відновлено Метрополітальну Раду Мирян, яка існувала раніше, і за її ініціятивою і заходами відзначено ювілей тисячоліття хрищення України. Заходом цієї самої групи у 1996 році відбулася у Дітройті епархіяльна конференція.

У тому самому дусі співпраці рішено 17-го серпня ц.р. відбути спільний пікнік усіх парафій на оселі „Діброва". Помимо хмарної погоди на оселю прибуло понад 500 осіб, які розмістилися під великим шатром, у павільйоні чи таки під деревами. Пікнік зачався Святою Літургією, яку відслужив Владика Михайло Вівчар, ЧНІ у сослуженні о. ігумена і пароха церкви Непорочного Зачаття Роберта Лукавого, ЧСВВ, о. Василя Салковського, ЧСВВ, пароха церкви св. Йосафата, і пароха церкви св. Івана Хрестителя о. Маріо Дачишина, ЧСВВ. Співали члени хорів усіх парафій під проводом Степана Феденка. Після Служби Божої була перерва на їжу, яку приготовили спільно жінки з усіх парафій під проводом Ліди Врублевської. Після обіду відбулися для дітей різні ігри і забави під наглядом Віри Андраш. Для старших була програма, у якій виступали солісти Євгенія Крикун, Марштупа і Ален Смит. У частині програми виступала із співанням група дітей під проводом Лілієн Літинської. Кінцевою частиною програми було загальне співання під проводом Олі Соловей, у якому всі присутні брали участь. Вони мали змогу випробувати їхні голоси і пригадати собі багато вже давно майже забутих пісень з релігійною і світською тематикою.

Вже сутеніло, як присутні, вдоволені роз'їздилися домів.

Такі імпрези є конечні для зближення і співпраці між парафіянами різних церковних громад, особливо у більших скупченнях українців. Люди мали змогу відновити старі знайомства. У загальному панувала атмосфера спільної приязні та співпраці, що видно були зокрема в організаційній ділянці. Присутні і організатори обіцяли собі такі спільні пікніки-зустрічі влаштовувати у майбутньому. Важне це, що було присутнє майже усе духовенство українських католицьких парафій Дітройту, включно з Владикою Вівчарем, з якими парафіяни мали змогу у товариській формі провести час. За усі фінансові справи відповідав Петро Ониськів, а Михайло Гошко відповідав за цілість пікніку.

Зенон Васильєкевич

„Рідна Школа" в Пармі

Діти в День Матері.

Відлунало вже щебетання дитячих голосів, не чути радісного сміху, затихли кляcні кімнати в „Рідній Школі", що працює при українському православному соборі св. Володимира в Пармі, Огайо. І тепер, коли проходиш коридором школи, ця незвична тиша навіває теплі спогади і роздуми про те, яким був навчальний рік, що промайнув, і яким буде наступний.

„Рідна Школа", як один з осередків, в якому підростаюче покоління переймає і примножує великий, неосяжний і безсмертний скарб культури нашого українського народу, зібрала під своїм дахом колектив однодумців, вчителів-ентузіястів, який очолює вже багато років знавець своєї справи Василь Іванчук. Минулого року наша сім'я суттєво поновилася. На допомогу Марії Богуславській, Вікторії Бечці, Надії Русенко у справі виховання юних прийшли Ірина Горн, паніматка Катерина Немира, Оксана Коваль, Володимир Боднар. Ввесь колектив, разом з настоятелями собору св. Володимира, отцями Степаном Ганкевичем та Іваном Наконечним, працював злагоджено, намагаючись зберегти і передати дітям велику спадщину, що дісталася нам від наших батьків, дідів та прадідів. На наш превеликий жаль, зовсім недавно не стало людини щирого серця та доброї душі отця Степана Ганкевича. Але зерна добра, мудрости та любови, посіяні ним у душах юних вихованців, даватимуть плоди ще не в одному поколінні.

Наші школярі знають, що без поваги, без любови до рідного слова, до історії свого народу, не може бути ні всебічної культури, ні духової наснаги. І як приємно спостерігати, коли з безпорадної маленької особи виростає освічена і вихована особистість. Ми всі почуваємо гордість за кращих учнів нашої школи: Емілію Демчак, Анну і Люду Левонюк, Емілію Комінко, Ніну та Евеліну Петровець (1 кл.), Івана Гейнала, Романа Тірака (2 кл.), Таню Боднар, Олександру Панасюк (3 кл.), Христю Богуславську, Евіту Горн (4 кл.), Максима Лаврентовича (5 кл.), Вадима Левтонюка, Юру Мартинюка (7 кл.). А всього в школі навчається 67 учнів, батьки яких належать до різних релігійних конфесій. Проте всіх їх єднає належність до славного українського народу і бажання прилучитися до його культурного спадку, почерпнути з джерела народної мудрости.

Саме тому крім навчання наші учні приділяють велику увагу художній самодіяльності. У школі з великим успіхом пройшла свята св. Миколая, Ялинки, Дня Матері. Учні з задоволенням декламували вірші та співали пісні української мовою. Великою подією в житті школи стала перша театральна вистава, підготовлена групою дітей під керівництвом паніматки К. Немири. Наші маленькі актори з великим нетерпінням чекали свого дебюту на сцені, щоб показати постановку „Хто більше любить маму?"

Велике значення в навчанні і вихованні має також і те, що всі учні є читачами української бібліотеки, в якій, завдяки невтомному піклуванню Марії Турчин, вони можуть завжди відшукати книгу до вподоби.

„Рідна Школа" носить ім'я Тараса Шевченка. Тож і не дивно, що наші учні знають багато творів цього видатного українського поета. Великою насолодою для всіх була участь у святі роковин народження великого Кобзаря, що проходило в березні цього року за участю всієї української громади Клівленду та околиць.

Але все, що було зроблене в школі, і все, що плянується зробити, було б неможливе, якби поруч нас, вчителів і дітей, не стояли наші щирі помічники — батьки наших учнів з Батьківським комітетом на чолі. Чарівне прикрашення сцени для всіх свят, приготування подарунків, святкові базари та обіди до свята св. Миколая, Різдва, Дня Матері тощо стали можливими лише завдяки невпинному піклуванню Батьківського комітету і, зокрема, його голови Лідії Вайтед. Вона, як і інші батьки — Віра та Роман Малиші, Тіна Терещенко, Дана Комінко, віддають школі щедро не лише ввесь свій вільний час, але й тепло своїх душ.

Вперше у нас були організовані комітетом фотовиставки „Життя нашої школи" та „Історія нашої школи". Вони викликали живе зацікавлення серед батьків і гостей, присутніх на святі Матері, адже багато з них колись теж були вихованцями нашої школи.

Заглядаючи у майбутнє, хочеться побажати, щоб більше батьків приділяло уваги вихованню своїх дітей, спираючись на безмірне і безцінне надбання наших предків. Адже недарма кажуть у народі: „Хто мови не знає, той матір забуває". Потрібно, щоб наші діти пишалися своєю приналежністю до українського народу, знали і любили його мову, культуру, історію. І наше завдання — допомогти батькам у цій нелегкій, але дуже почесній справі.

Двері нашої школи широко відкриті для дітей віком, починаючи від трьох років. Маємо садочок для найменшеньких, підготовчу групу та кляси від першої до одинадцятої. Учительський збір має багато нових творчих задумів. Ласкаво просимо до „Рідної Школи".

Наталія Боднар

Чорноморському...

(Закінчення зі стор. 1)

пласвства заборговано зарплатні на майже 15 млн. грн., а гроші, які висилало у чужі порти, осідали в Лондоні, зазначив Севрюков.

О. Стогнієнко покищо відпочиває в одному з одеських курортів. Заки іде слідство, Уряд не зриває з ним контракту. Отже в „Чорноморському пароплавстві" усе ще два керівники. Новий президент о Діордієв тим часом намагається звільнити затримані в чужих портах світу українські кораблі.

Українознавство...

(Закінчення зі стор. 1)

— Ліцей — це посередня школа між гімназією і університетом, а його випускники ідуть, як правило, на університетські студії.

— А як він постав, чи можете вияснити?

— Він був створений Інститутом Українознавства, Університетом ім. Шевченка і Старокиївською Радою Народних Депутатів, а вчителі його ідуть за конкурсом. Маємо викладачів з університету і тому у нас курси дуже цікаві. Навіть колишній президент Леонід Кравчук є нашим викладачем.

— Як діє ваш ліцей?

— Ліцей побудований із концепцією національного виховання на підставі Інституту Українознавства. Є в ньому дві чужоземні мови, обов'язкючі, але зовсім немає російської. Ми хочемо будувати українську національну еліту при співпраці батьків, бо власне родина визначає виховання дітей.

— Але чи тих 350 учнів, що випускаєте річно, дасть вам запоруку, що вони будуть продовжувати те, що здобули в ліцеї?

— Вони як правило ідуть на університетські студії. Маємо однак надію, що багато із них використає добуте в ліцеї знання, щоб допомагати творити національні школи. Такі осідки дуже важливі для майбутнього України.

— Які ви враження везете в Україну із перебування на семінарі Шкільної Ради ЗСА?

— Я мала нагоду спілкуватися з курсантами і читати лекції з методики і педагогіки. Ми говорили також про розвиток освіти в Україні. В ЗСА я вперше й мої враження наскрізь позитивні. Не хочеться вірити, що люди, відірвані від України, втримують такий патріотизм і тягнуть ту нитку пов'язання з Україною. Рівень професійний, високий, а українське оточення на Союзівці казало мені забути, що я на чужині, і здавалося немов я в Карпатах, серед своїх друзів. Це важко пояснити чому так є, але я буду завжди уважати, що українство лежить в нашому поколінні й це байдуже тут чи там. Тепер після повороту із ЗСА буду це ще більше відчувати.

А. Лебедь...

(Закінчення зі стор. 1)

гіоні" і звинуватив Китай в „експансії на території Сибіру і Далекого Сходу Росії", де, за його словами, китайці скуповують „об'єкти економічного значення".

Тим часом президент Росії Боріс Єльцин під час зустрічі з професорами Орловського університету признав, що саме через курільську проблему Японія відмовилася від інвестицій в російську економіку. Не зважаючи на це, Росія, як знову підтвердив Б. Єльцин, „не погодиться віддати південнокурільські острови японцям".

Конкретним предметом територіяльних суперечок є колишні японські острови Ітуруп, Кунашір, Шікотан і Габомаї, які Совєтський Союз загарбав у висліді Другої світової війни.

У П'ЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашого найдорожчого

**СВ. П.
МИСТЦЯ
МИХАЙЛА МОРОЗА**

ЗАУПОКІЙНІ СВ. ЛІТУРГІЇ
будуть відправлені 27-го вересня 1997 р.

**в церкві св Трійці, Статен Айленд, Ню Йорк;
в монастирі св. Йосафата, Ґлен Ков, Ню Йорк;
в церкві св. Юра, Ню Йорк;
в катедрі св. Юра, у Львові, Україна;
в церкві Пліхова, родинному селі, Україна;
в Космачі, Карпати, Україна.**

Просимо приятелів згадати покійного у своїх молитвах.

**Дружина ІРИНА
син ІГОР**

Вечером розваги „Еміґрація“ громада Клівленду започаткувала осінній сезон

Літо добігає кінця, а з відсвяткуванням дня праці, 1-го вересня і початком нового шкільного року в публічних школах традиційно прийнято серед населення, що літо скінчилося і треба повертати до своїх щоденних зайнять: дітвора до шкільних лавок, старші до праці за своїми станками. І ця зміна як в молодих, так і в старших після повороту до праці не є дуже приємна, коли в пам'яті усіх жевріє час дозвілля серед гірських полонин чистого і запашного повітря, синього неба чи купелів у прибережних водах океану на східньому побережжі. Літо і все гарне помалу відходять, бо все підпорядковується законам природи і ніщо не стоїть на місці. І тому на догоду громаді щоб цей стан переходу з приємного літнього дозвілля до осіннього насиченого працею в родинному і громадському колі був більш лагідним і сприємчивим, пані із Союзу Українок подбали про розваговий вечір „Еміґрація“.

За спонзорством Окружної Управи Огайо і 45-го Відділу СУА Воррен, Мишиґен, відбувся розваговий вечір „Еміґрація“, що і започаткувало новий осінній сезон громади на культурно-громадському секторі. Імпреза відбулася в неділю 14-го вересня о год. 4-ій по полудні в залі церкви Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі. Публіка, на обличчі якої ще добре позначені дії сонця і фізично підбудована, прибула чисельно, що і було запорукою успішної імпрези. Вечір гумору і сатири „Еміґрація“ започаткувала голова округи Огайо Іванка Шкарупа привітом присутніх на залі, побажала їм приємного і веселого вечора та попросила до слова голову 45-го Відділу СУА Воррен, Миш. Орисю Лончину. О. Лончина привітала присутніх і коротко розказала про ансамбль і його членів, які в більшості є членами 45-го Відділу, а також є і з інших відділів, як Христина Лісовська, і у висліді тої співпраці постав естрадний ансамбль пісні, гумору і сатири. Х. Лісовська запевнила, що співпраця СУА Мишиґену і Огайо буде поширюватися.

Декорації сцени виконав Ярко Козак і точки програми за неприсутнього Романа Тарнавського виконував Ігор Козак, а дальше ведення програми перебрала Наталія Гевко.

Н. Гевко зуміла від початку розвеселити публіку своїми дотепами і гуморесками і тримати їх в такому доброму гуморі до кінця програми. Ведуча володіє доброю дикцією і мімікою при передачі гумористичних сцен. Сміх — то здоров'я, каже народна словесність; він приспішує працю певних органів і очищає клітини від отруйних речовин в людському організмі. А сатира і має на меті показати наші добрі і злі сторінки як одиниці, так і суспільства, серед якого живемо. „На зборах доповідач звертається до предсідника: 'Пане предсіднику, робіть щось, бо половина залі спить!' Предсідник відповідає: 'Як ви їх приспали так тепер і розбудіть'“

Еміґранти, які прибули в 40-их роках з ДП статусом, і перші роки їхнього побуту на поселеннях в Америці не були легкими та при тому і не обійшлося без гумору, що використали Едвард Козак в „Лисі Микиті“, Микола Понеділок і Івась Керницький в своїх творах, і які увійшли, як шедеври українського гумору і сатири. Ігор Козак відчитав гуморески „З нагоди десятиріччя“ М. Понеділка, „За роком рік“ Едварда Козака, „Акуратність“ Богдана Нижанківського і власну — „Мученик“. Після цього меццо-сопрано Христина Липецька, добре знана із своїх виступів в минулому у більших скупченнях українців і на Союзівці, виконала „Люблю дивитись“, „П'ю за любов“ і „Статуетка фаянсова“. Співачка привертає своїм голосом слухачів, голос в неї приємний за тембром і досить сильний. Фортепіяновий супровід був Марусі Лісовської. Після цього Ігор Козак прочитав гумореску „Практичний подарунок“ І. Керницького і „Піст“ Едварда Козака. М. Лісовська на фортепіяно виконала ряд шляґерів, що були дуже популярні і улюблені в 50-60 роках на всіх забавах і балях, що і розчулило публіку, бо пригадало їм часи їхньої молодости і нагородили піяністку тривалими оплесками.

Ведуча Н. Гевко в точці „Образи — не гарбузи“ прочитала ряд гуморесок Е. Козака, із таборового життя пластунів, І. Керницького „Подарунок“, Б. Нижанківського „Їду на свято“ і багато інших. Віра Крива прочитала гумореску „Нова еміґрація“, в якій чудово насвітлено відносини між старою і новою еміґрацією. Ігор Козак прочитав в своєму кінцевому виступі гумореску „Еміґрантська любов“ про Коцька і Надійку, пера Миколи Савчука. На закінчення програми Марта Шехович, гумористка 45-го відділу, прочитала довшу гумореску „Наша еміґрація з 1944 р.“ В гуморесці були цікаві нариси і гумористичні епізоди з життя і побуту еміґрантів на нових поселеннях і головне, передані фахово і по-мистецьки. Н. Гевко подякувала всім присутнім за участь і оплески виконавцям програми. Дозя Сигіда-Кріслата — імпрезова референтка Округи СУА, Огайо, подякувала виконавцям імпрези за гарні і веселі хвилини, що передали присутні на вечорі, і при тім найменша доня Д. Кріслатої обдарувала артистів квітами. Місцеві союзянки не забули почастувати присутніх кавою.

Євген Бачинський

Гуцулка, яка зачарувала Львів

Львівський Державний Академічний Драматичний Театр ім. Марії Заньковецької вже давно став центром української культури і політичного життя в Галичині. Численні прем'єри вистав, знамениті заньковецькі вечори полюбили не лише львів'яни, а й численні гості міста та жителі інших міст Галичини. На цей раз увагу всіх привернула прем'єра оперети „Гуцулка Ксеня”, лібретто й музика — Ярослава Барнича, вірші — Д. Николишина. Постановку здійснив художній керівник театру, народний артист України і лавреат державної нагороди ім. Т. Шевченка Федір Стригун.

В такий скрутний для українців час дирекція театру постановила на виставу впустити всіх бажаючих безкоштовно. Заля була переповненою. Глядачі високо оцінили гру акторів: народного артиста України Богдана Козака в ролі підприємця з Ню Йорку Майкла Деделюка, заслужену артистку України Людмилу Нікончук в ролі гуцулки Ксені, актриси Ірини Шумейко в ролі Мері, актора Ярослава Муку в ролі Яра Деделюка, заслуженого артиста України Є. Федорченка в ролі директора і власника оселі „Говерля” Івана Синиці... Неперевершеною, самобутньою, унікальною у виставі-опереті була Наталя Лісова у ролі гуцулки Марічки. Добрий вишкіл дав балетові театру балетмайстер Олег Голдрич.

На виставі уславлена співачка Львівської Опери Марія Галій показувала глядачам фотографію Я. Барнича з її матір'ю в Станиславівській гімназії. Через десятки літ повернулось славне ім'я великого українця Я. Барнича з далекої Америки в рідну Україну. Оперета „Гуцулка Ксеня” зачарувала Львів і драматичний театр ім. Марії Заньковецької склав належну конкуренцію Львівській Опері.

Дмитро Пожоджук

ЗГІДНО З ТВЕРДЖЕННЯМИ офіційних чинників Білого Дому, президент Билл Клінтон уважає, що фінансовий договір поодиноких стейтів з тютюновою індустрією в сумі 368.5 блн. дол. не є достатнім. Він не бачить в ньому нічого, що знеохочувало б підлітків до куріння, чи будь-якої допомоги для 45 млн. курців Америки, щоб вони могли припинити свій наліг до нікотини. Натомість він пропонуватиме значне підвищення цін цигарет, які можуть підвищнтися на1.50 дол. за одну пачку впродовж наступних 10-ох років, бо на його думку це допоможе зменшити можливість купна цигарет підлітками.

У ПОНЕДІЛОК, 15-ГО ВЕРЕСНЯ, Реймонд Флинн, американський амбасадор до Ватикану повідомив про свою резиґнацію з цього становища. З цього приводу у вівторок, 16-го вересня, він склав прощальну візиту Папі Іванові Павлові II. Р. Флинн, колишній посадник Бостону, був призначений президентом Биллом Клінтоном на становище амбасадора до Ватикану в 1993 році. Згідно з його повідомленням, він має в пляні повернутися до Бостону вже в суботу, 20-го вересня, щоб застановитися над тим чи кандидувати йому наступного року на становище губернатора Массачусетс. Білий Дім заявив, що на місце Р. Флинна номінуватимуть амбасадором до Ватикану колишнього члена Конґресу, демократку з Луїзіяни Лінді Боґґс.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИХАЙЛО МУХНІЙ член УНС Відд. 146-го Т-ва ім. Івана Франка у Воррені, Миш. помер 12-го січня 1997 року на 82-му році життя. Нар. 1914 року в Україні. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку братів Петра і Василя з родинами, трьох братанків Бориса, Йосифа і Степана з родинами і брата в Україні. Похорон відбувся 14-го січня 1997 року на цвинтарі Оливна Гора в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Гр. Корбяк, секр.

ПАВЛИНА ҐОЧ член УНС Відд. 286-го Т-ва ім. св. Володимира в Джерзі Сиτі, Н.Дж. померла 22-го травня 1997 року на 82-му році життя. Нар. 15-го березня 1915 року в Завадці, Україна. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку сина Петра і дочку Мері Енн Такер. Похорон відбувся 24-го травня 1997 року на цвинтарі Святого Хреста в Н. Арлінґтоні, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Павлина Балутянська, секр.

МИХАЙЛО ЛЬВІВСЬКИЙ член УНС Відд. 96-го в Пітсбурґу, Па. помер 22-го березня 1997 року на 84-му році життя. Нар. 10-го жовтня 1912 року в Україні. Членом УНС став 1977 року. Залишив у смутку племінників Ольгу МекКлой і Івана Шевчука. Похорон відбувся 25-го березня 1997 року на цвинтарі Юніон Дейл в Пітсбурґу, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Ярослава П. Комічак, секр.

ПЕТРО ПУЦАК ст. член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. помер 8-го червня 1997 р. на 76-му році життя. Нар. 7-го липня 1920 року в Наяґра Фоллс, Н.Й. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Софію, сина Петра мол., доньку Джудит Маланяк і сина Оріс. Похорон відбувся 12-го червня 1997 року на цвинтарі Мт. Кальварі в Чіктоваґа, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Кетлін М. Ленд, секр.

ІРЕНА ПРОВОСТ член УНС Відділу 12-го Т-ва „Гомін” в Гартфорді, Конн. померла 21-го травня 1997 року на 53-му році життя. Нар. 1944 року в Кракові, Польща. Членом УНС стала 1977 року. Залишила у смутку сина Альдена, дочку Рене і маму Віру Захаріясевич. Поховання відбулося 24-го травня 1997 року в Гартфорді, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Лучкан, секр.

о. АНТОНІЙ КУЧМА член УНС Відд. 267-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 21-го листопада 1995 року на 88-му році життя. Нар. 15-го квітня 1907 року в Україні. Членом УНС став 1965 року. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ІВАН МАСЛОВИЧ член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ” в Рочестері, Н.Й. помер 18-го червня 1997 року на 72-му році життя. Нар. 1924 року в Сиракюзах, Н.Й. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку кузина і багато приятелів. Похорон відбувся 27-го червня 1997 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

❀ **ПОСЛУГИ** ❀

❊ **FUNERAL DIRECTORS** ❊